

Erhvervsministeriet
Slotholmsgade 10-12
1216 København K
Danmark

Att.: Johan Amby, Sophie Vasbo, Anne Hedeager
Bendtsen

Høringsvar vedr. EU digitaliseringsstrategi, Hvidbog om AI og EU's digitale fremtid

Akademikerne har den 20. februar 2020 modtaget tre høringer vedr. EU og digitalisering: Meddelelse om EU-digitaliseringsstrategi COM (2020) 66, Hvidbog om AI COM (2020)65 og meddelelse om EU's digitale fremtid COM (2020)67.

Akademikerne har følgende bemærkninger til de tre EU digitaliseringsinitiativer:

Meddelelse om EU-digitaliseringsstrategi COM (2020)66

Akademikerne hilser det velkomment, at Kommissionen ønsker at udarbejde en europæisk strategi for digitalisering, hvor der vil blive lagt vægt på forhold som transparens og overblik over egne data, sikkerhed, forbrugerbeskyttelse og etiske standarder til at fremme en fair og konkurrencedygtig digital økonomi, og understøtte et åbent, demokratisk og bæredygtigt samfund.

Vi er rigtig glade for at se, at man europæisk insisterer på borgeres vilkår i et digitalt landskab, hvor det indtil nu ellers i høj grad har været kommercielle interesser, der har defineret vilkår og råderum for brugere og brugen af data.

Den offentlige sektors rolle

Kommissionen foreslår, at der udvikles et økosystem med samarbejde mellem offentlige myndigheder, private virksomheder og borgere/individer om udviklingen af nye produkter og services gennem en let adgang til data.

Den offentlige sektor spiller en central rolle i digitaliseringen ved selv at generere data og gøre brug af digitale værktøjer. I den forbindelse kan det være relevant at undersøge muligheder for en yderligere digitalisering af arbejdsgangene ifm. offentlige udbudsrunder, og hvordan den offentlige sektor kan være med til at fremme efterspørgsel af innovative digitale løsninger bl.a. ved at udvikle de offentlige udbudsregler på en

Den 3. marts 2020
Sagsnr. S-2020-199
Dok.nr. D-2020-5398
kmr/ylk

AKADEMIKERNE

THE DANISH CONFEDERATION
OF PROFESSIONAL ASSOCIATIONS

Nørre Voldgade 29, 2. sal
DK - 1358
København K.

T +45 3369 4040
E ac@ac.dk
W www.ac.dk

måde, så små innovative virksomheder i højere grad får mulighed for at byde og komme i betragtning ifm. offentlige udbudsrunder.

Ubalancer på markedet

Akademikerne bakker op om Kommissionens forslag om at give SMV'er adgang til data og iværksætte tiltag, der sikrer, at digitale platforme ikke kommer til at definere spillereglerne på markedet. Der er behov for at udvikle fælles europæiske governance-principper for digitalisering. Kommissionen har allerede med GDPR-reglerne taget første skridt til at sikre individer overblik over og adgang til egne data, men der er kun tale om et første skridt, og der er behov for flere initiativer for at sikre en effektiv beskyttelse af den enkeltes data.

Kompetenceudvikling og efteruddannelse

Akademikerne savner et større fokus på og forslag til initiativer inden for efter- og videreuddannelse i Kommissionens tre høringer vedr. digitalisering. Det er ikke tilstrækkeligt, at Kommissionen foreslår, at en målsætning om 65 pct. skal besidde basale digitale færdigheder i 2025.

I forbindelse med arbejdet med Digital Education Action Plan (Q2 2020) og en Skills Agenda (Q2 2020), som sætter fokus på digitale færdigheder og kompetencer til at forstå data-fodspor, skal Akademikerne opfordre til, at man indtænker bibliotekernes allerede igangværende arbejde på dette område og tænker i et partnerskab med bibliotekerne, der kan bidrage med viden og solid erfaring med, hvordan man bemyndiger borgere med digitale værktøjer (brug af offentlige services, som Nem-ID, borger.dk m.m.). Bibliotekerne i Danmark spiller således en vigtig rolle i at øge befolkningens digitale dannelse, teknologiforståelse og konkrete kompetencer.

For at kunne indløse det potentiale, der knytter sig til digitalisering, er der behov for, at hele arbejdsstyrken løbende sikres den nødvendige efteruddannelse. Den digitale udvikling foregår i et højt tempo og stiller nye krav til både opgaver og arbejdsgange. Digitalisering, AI og big data slår først igennem og får store konsekvenser for videnarbejdere som bl.a. læger, ingeniører, advokater m.fl.

For at sikre en hurtig omstilling og tilpasning af kompetencer kommer til at omfatte så mange grupper på arbejdsmarkedet som muligt, vil der være behov for, at flere efter- og videreuddannelsesstilbud foregår digitalt via e-learning.

Kommissionen foreslår en reduktion af "skills mismatch" mellem uddannelser/uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Akademikerne ønsker at bidrage konstruktivt til, at virksomheder får tilført de kompetencer,

de mangler for at kunne drive og udvikle deres forretning. Efter- og videreuddannelse kan være en vigtig brik i at sikre dette match.

Investeringer i start-ups og små virksomheder

Små innovative start-ups/scale-ups bidrager væsentligt til udvikling af nye datadrevne forretningsmodeller, der bliver væsentlig for vækst- og jobskabelse fremadrettet. Akademikerne ønsker derfor, at der også på EU-niveau afsættes midler til at understøtte udviklingen af datadrevne innovative start-ups.

Når det drejer sig om små virksomheder, fremhæver Kommissionen, at den vil lancere en SMV-strategi, hvor der vil blive lagt vægt for en bedre adgang til juridisk rådgivning, der skal gøre det lettere for dem at tilgå og udnytte data. Akademikerne ser frem til præsentationen af en særlig EU-strategi for SMV'er, og ser gerne en bedre støtte og rådgivning til dette segment af virksomheder.

Europas digitale fremtid COM(2020)67

Teknologi for alle

Digitalisering som et vigtigt led i omstillingen af den offentlige sektor. Netværk og infrastruktur er en central komponent, der kræver store investeringer nationalt såvel som europæisk. Kommissionen foreslår, at det skal ske gennem offentlig private partnerskaber.

Forskningen skal spille en central rolle i udvikling af en bedre sammenhæng mellem energi og transportinfrastruktur.

Centralt at digitalisering udbredes og kommer til at omfatte andre sektorer end den, som den udspringer fra. Kommissionen fremhæver, at de sociale parter spiller en central rolle i sikringen af, at den digitale transformation bliver retfærdig og fair.

Mens det stigende antal af digitale platforme skaber nye muligheder og indgange på arbejdsmarkedet, opstår spørgsmål og tvivl om retssikkerheden for dem, som arbejder på platformene. Akademikerne deler bekymringen for disse arbejdstageres retssikkerhed og ser frem til Kommissionens udspil til bedre arbejdstagerrettighederne på platformsarbejde.

En fair og konkurrencedygtig økonomi

Kommissionen tilkendegiver et mål om at etablere et indre marked for data baseret på europæiske regler og værdi. Det er centralt, at SMV'er let og ubesværet kan agere på dette marked, og at administrative byrder kan være et problem for SMV'er. Akademikerne oplever ikke, at det største problem for udvikling af SMV'er er administrative byrder men mere adgang til de rette kompetencer. Flere undersøgelser peger på, at

adgangen til akademisk arbejdskraft oftest er den mest effektive vej til vækst og udvikling for SMV'er.

Konkurrencelovgivning

Det er afgørende, at konkurrencelovgivningen afspejler og kan fungere på et marked i forandring. Akademikerne støtter varmt Kommissionens forslag om at undersøge, hvorvidt de eksisterende konkurrenceregler fungerer optimalt ift. den digitale udvikling, herunder at digital og ikke digital handel får samme vilkår.

Akademikerne finder det afgørende, at EU-konkurrencereglerne ikke kommer til at spænde ben for små virksomheders mulighed for kollektiv interessevaretagelse. Formålet med forbud mod kartel og monopoldannelse er, at store spillere på markedet ikke får ret til at holde priserne kunstigt oppe til ugunst for forbrugere. Men der er også en risiko for, at selvsamme regler kan komme til at udgøre en hindring for, at små virksomheder kan udvikle sig og få en plads på markedet og dermed lægge en dæmper på konkurrencen til ugunst for forbrugerne.

Det er vanskeligt at sikre fair konkurrencevilkår i den digitale økonomi, men Akademikerne finder, at det er afgørende, at lov og regler forbliver teknologineutrale og ikke favoriserer digitale forretningsmodeller.

Hvidbog om digitalisering COM(2020)65

Akademikerne bakker op om Kommissionen plan om at styrke EU indsatsen ift. AI.

AI vil også fremover komme til at spille en stor rolle for bl.a. forebyggelse og helbredelse inden for sundhedsvæsenet og har frigjort arbejdstid til gavn for patienter og hele sundhedssektoren. Det er imidlertid vigtigt, at der fortsat satses meget målrettet på at sikre finansiering til brug af AI i alle sektorer samt at gøre forståelse og brug af AI til en integreret del af såvel grunduddannelser som efteruddannelser.

Når kunstig intelligens, selvlærende algoritmer i stigende grad bliver grundlaget for automatiserede beslutningssystemer i fx rets- og sundhedsvæsenet kan det være problematisk. Bias i AI-løsninger har vist sig at være et stort og tilbagevendende problem ifm. AI-løsninger. Det kan medføre, at beslutninger træffes på for spinkelt (ikke inddrager minoritets-hensyn) eller direkte fejlagtigt grundlag. Det er derfor overordentlig vigtigt, at vi stiller krav om større transparens i måden, vi konstruerer kunstig intelligens på og ved at stille krav om diversitet i udviklingsprocessen for at undgå bias. Krav om transparens og diversitet bør kombineres

med systematiske kvalitetstjek for at fremme sikkerhed og præcision i AI-resultater.

EU-regulering bør sigte på at gøre det muligt for almindelige forbrugere at få et svar på, hvad der ligger bag algoritmernes beslutninger.

Akademikerne skal derfor foreslå, at der afsættes midler til en EU tek/AI-ambassadør, en ombudsmandsinstitution bestående af eksperter med den nødvendige tekniske, etiske og juridiske forståelse, som får rollen som vagthund til at sikre fair brug af kunstig intelligens. EU-institutionen gives beføjelse til at undersøge systemet, koden, når de får henvendelse om, at en beslutning, som er taget via algoritmer, ikke er i overensstemmelse med loven. Institutionen pålægges, at de ikke deler forretningshemmeligheder om systemernes opbygning med andre.

For at sikre at AI-arbejdet ikke koncentrerer og alene finder sted på få store virksomheder, skal Akademikerne foreslå, at EU understøtter udviklingen af et robust økosystem for iværksættere. Endvidere er der behov for udviklingen af test- og udviklingsfaciliteter inden for AI på områder, hvor EU allerede har styrkepositioner som bl.a. sundhed, life-science, landbrug og fintech.

I den forbindelse er det værd at understrege, at de eksisterende EU-programmer og adgang til finansiering via disse administrativt er tunge og derfor svære for SMV'er at deltage i. EU-reguleringen vedr. AI bør derfor sikre, at også SMV'er kan deltage i samarbejde med ledende industrier og videninstitutioner.

I nogle tilfælde finder maskiner mønstre, behov for en kritisk vurdering og stillingtagen til søgekriterier og resultaterne af søgningen.

Med venlig hilsen

Käthe Munk Ryom
International chefkonsulent
D: 22495866
E: kmr@ac.dk